

BEDECS LÁSZLÓ

Ne írd le magad!

Az íróiskolák hasznáról

Azt már csak a zsenikben hívő kevesek hiszik, hogy valaki tanulás és tájékozódás nélkül is kiváló íróvá válhat (annak születhet): mindenki más tisztában van vele, hogy ehhez az irodalmi hagyományok ismeretére, nyitott gondolkodásra, jó ízlésre, nyelvi kompetenciára, vagyis rengeteg olvasásra, az olvasmányok átgondolt kiválasztására és aztán azok részletes, mély feldolgozására van szükség. A szerencsésebbek ezt megkaphatják akár a családi közegben is, mások önképzőkörökben, irodalmi alkotókörökben, táborokban, vagyis hasonló érdeklődésű társaik körében juthatnak iránymutatáshoz, kritikai visszajelzéshez, tanácsokhoz. Az egyetemi, főleg a bölcsészkarokhoz kötődő irodalmi fórumok, nem ritkán folyóiratok, amilyen a kilencvenes években a *Törökfürdő* vagy a *Sárkányfű* volt, később a Telep csoport blogja, még később az *Apokrif*, vagy napjainkban a *Nincs*, a pályakezdő generációnak adnak nem csupán bemutatkozási, de tanulási, tájékozódási, beszélgetési lehetőséget is. Az írással kacérkodók ezekben a sokszor kocsmasztalok körüli, de rendszeres beszélgetések és viták során megérthették, mit és miért érdemes írni, milyen trendjei és tilalmai vannak az irodalomnak és az irodalom intézményeinek, majd ehhez képes születhettek az újabb szövegeik, amelyek jó esetben, még bőven a megjelenés előtt, a körből érkező észrevételek hatására alakulhattak. Nehezen felmérhető, milyen óriási hatása lehet a tulajdonképpen baráti találkozónak, az ottani hangadók véleményének egy-egy poétikai értékrend kialakulásában.

Vannak azonban olyanok, akik ezekből a körökből kimaradnak – földrajzi (messze laknak) vagy alkati okokból. Ők azok, akik a valamilyen módon számukra is elérhető költőnek vagy egy folyóiratnak, esetleg a magyartanáruknak mutatják meg a készülő munkáikat, de itt már óriási a kockázat, hiszen egy-egy személytől függhet a továbblépés, a fejlődés iránya. Ha az adott tekintély hírneve ellenére sem ért az irodalomhoz, vagy nem elég motivált abban, hogy segítsen, a hozzájuk forduló fiatal szerző támogatás nélkül marad, és előbb-utóbb abbahagyja az írást. Az ekkor kedvüket veszítő fiatalok azok, akikről az itteni gondolatsor szólni akar. Mert ők azok, akik tíz, tizenöt vagy húsz évvel később visszatérnek tinédzserkori álmaikhoz, az akkor született szövegeikhez és élményeikhez (mert mégis volt egy díj a versíróversenyen, mégis volt egy közlés a megyei lapban vagy az iskolaújság „Toll” rovatában, mégis volt emiatt a családban büszkeség), és megpróbálnak újra írni – az íráshoz pedig professzionális segítséget kérnek.

Talán nem is gondolnánk, milyen sokan járnak ebben a cipőben, azaz milyen nagy igény van a születő versek, novellák és regények (meg drámák, mesekönyvek, naplók,

életrajzok és mások) szakmai kontrolljára, arra, hogy az alkotók valakinek odaadassák a műveiket, és arról mérvadó, tartalmas, őszinte véleményt kapjanak. Például az erre az igényre egy vélhetően jól működő üzleti modellt építő Magyar Íróképző, mely 2013 óta saját bevallása szerint 1300 hallgatóval foglalkozott, a Péterfy Íróakadémia online lapja, a *felho.cafe* pedig legalább 220 szerzőtől közöl írásokat, úgy, hogy saját szabályzata szerint ott csak az publikálhat, aki legalább egy kurzuson részt vett. De sok más hasonló kezdeményezés is létezik, kisebb-nagyobb műhelyek, az egyszemélyes szemináriumoktól az egész komoly és neves tanári gárdát felvonultató, akkreditált felnőttképzésekig. Előbbire jó példa Kukorelly Endre akár legendásnak is nevezhető szemináriuma, utóbbira a Magyar Írószövetség által kitalált és működtetett íróiskola. Korábban a József Attila Kör is működtetett íróiskolát (prózai, lírai, kritikai szemeszterekkel), 2011-től létezett a Menyhért Anna nevével fémjelzett 5K Kreatív Írás Központ, szintén a tízes évek első felében volt aktív a litera.hu-hoz köthető, szépiró mesterkurzusokat indító Magyar Író Akadémia is. A FISZ évközi kurzusait, például a FISZ-líraműhelyt olyan neves szerzők vezetik, mint Mezei Gábor vagy Szabó Marcell. Ellenpélda a 2019 óta működő, kizárólag online kurzusokat hirdető, homályos szakmai háttérű Brooks Íróakadémia, amely nagyon komoly összeget kér el a saját könyvről álmódó pályakezdőktől. Ezen kívül sokan szerveztek táborokat, legalább tizenöt éve létezik a sok más íróiskolában is feltűnő Turczi Istvánhoz kötődő Parnasszus Író tábor, van Hajdúböszörményi Író tábor, szekszárdi Magasiskola, Nyolc Ág Művész tábor, létezik az Ambroziához kötődő véneki tábor, a Kóspallagi Író tanya, Péterfy Gergely umbriai alkotótábor, a Margó fesztivál írószemináriuma, van FISZ-tábor, volt JAK-tábor, újabban van a Kortárs folyóiratnak is irodalmi, az alkotásra fókuszáló tábor – bár utóbbi három inkább, de nem kizárólagosan, mindig is a fiatalabb korosztályt célozta. Ezen túlmenően biztosan sokan tanulnak egy-egy költőtől, írótól, kritikustól, szerkesztőtől személyesen, mindenféle intézményi, látható kereten kívül, de néha a Facebookon ezeknek is híre kel. Legutóbb Borsik Miklós és Sirokai Mátyás együtt hirdetett online szöveggondozást, tanácsadást, „szöveglegót”, ahogy ők fogalmazzák. És biztosan van sok más kezdeményezés is, aminek most nem találtam nyomait.

A lényeg: komoly igény van értő olvasókra, és az ő munkájukat sokan hajlandók megfizetni. A szolgáltatások színvonalában, mint minden üzletágban, itt is jelentősek lehetnek az eltérések, de mivel semmiféle szakmai kontroll sincs, erről keveset tudunk. Illetve, egyvalamit mégis igen: ismerhetjük azoknak a könyvhöz jutó, sikeressé váló íróknak és költőknek a beszámolóit, akik hálával gondolnak vissza az ilyen-olyan táborokban, szemináriumokon, egyetemi „kreatív írás” kurzusokon, a fellengzősen Akadémiának hívott esti vagy hétvégi iskolákban töltött időről, az ottani találkozásokról és beszélgetésekről, az ott kapott figyelemről. Mindezt összefoglalva nevezhetjük szerkesztői munkának is.

A kérdés tehát: mennyit adhat hozzá egy jó ízlésű, az irodalomhoz értő szakemberrel végzett közös munka egy konkrét szöveghez? Érdemes-e szerkesztői szolgáltatást

vásárolni akár csak egy-egy hétvégére, akár néhány hónapra, csoportban vagy egyénilleg? Vagy kicsit emelve a tétet: vajon az itt felsorolt íróiskoláknak lehet-e bármilyen hatása a kortárs irodalom egészére? Elképzelhető-e, hogy valóban fontos, más alkotókra is hatással lévő versek, verseskötetek, novellák vagy regények születnek majd meg ezen az úton – olyanok, amelyek enélkül nem, vagy csak sokkal rosszabb színvonalon születtek volna meg? Másként fogalmazva: azt szeretnénk tudni, hogy a rossz minőségű szövegekből lehet-e az íróiskolai-szerkesztői munkának köszönhetően jó, akár nagyon jó minőségű is.

A fentebb felsorolt íróiskolák színvonala, szakmai háttere, de valószínűleg a közönsége is nagyon más: az már eleve szűrőt jelent, hogy melyik szerző melyikkel találkozik, melyikért hajlandó fizetni. A lelkes amatőrök futhatnak bele például a Magyar Íróképző szolgáltatásába, ahol nem tudni, kik és hogyan tanítanak: az egyetlen név Zsiga Henrikre, aki vélhetően az egész projekt gazdája, ötletadója, tulajdonosa. Az önmagát írónak, írásoktatónak mondó szervező a kezdetektől a kötetig juttatja el a szerzőit – saját kiadója is van erre a célra. Az iskola léte azt mutatja, hogy nagy és valós piaci igény van erre a szolgáltatásra: arra, hogy valaki, aki a szakmaiság ígérését nyújtja, elolvassa a születő műveket, véleményt mondjon róla. Vélhetőleg nagyon sok a műkedvelő író, az amatőr alkotó ezeken a találkozókön. Az ő szövegeikre várnak az ilyen-olyan, kezdő íróknak kiírt pályázatok, illetve a pályázatok mögött álló kiadók, akik szintén egy üzleti modellbe illesztve ígérnek a könyv gondozását, megjelentetését – de ezek a könyvek jellemzően még a könyvesboltokba sem jutnak el, végső soron magánkiadású könyvekként ajándékok lesznek az alkotók rokonai és ismerősei számára. A jobbak a pénzükért jobb, professzionálisabb, hasznosabb szolgáltatást is kaphatnak, akár egyetemi szinten is. 2022-ben a Miskolci Egyetem BTK hirdet kétféléves szakirányú továbbképzést – a „kreatív írás” nevű programon nagyjából kéthetente lehet a tanárokkal (Kőríz Imre, Kiss Noémi) és nagynevű íróvendégeikkel találkozni, tőlük tanulni.

Az efféle tanfolyamok, szemináriumok elsősorban nyelvi-stilisztikai kérdésekkel foglalkoznak, a hosszabb prózákat érintő strukturális kérdésekkel vagy a költői nyelv, nézőpont, beszédmód trendjeivel kevesebbet. Sokkal könnyebb, „szaporább” ugyanis a mondatokat javíthatni, egy-egy szinonimát kicserélni, mint az irodalmi értékekről kialakult elképzeléseket megváltoztatni, az alapötleteket újraalkotni. A nyelvtani, de még a kompozíciós ismeretek is sokkal jobban fejleszthetők ugyanis, mint a tartalmi, ízlésbeli készségek, melyekre inkább csak ráirányíthatja egy jó szerkesztő a szerzők figyelmét, érzékenységét. Pedig az igazán nagy áttörések akkor következnek be, amikor a szerző a visszajelzések alapján ráébred saját torz vagy régen érvényét vesztes értékrendszerére, és ezt képes az újírás során korrigálni. Egy saját praxisból vett példa: a halott, bántalmazó barátról szóló regénykézirat még mindig a bántalmazónak próbált megfelelni, a legfőbb írói félelem a már távol lévő esetleges sértődése volt – sokkal nehezebb volt ezen változtatni, mint bármilyen szóalakon, mondaton, bekezdésen, fejezetsorrenden.

Mert afféle mesterdalnokokat lehet képezni, de igazán jó író, pláne költőt nem nagyon, a szintlépéshez az íráskészségen kívül szükség van az évtizedek alatt kialakult árnyalt gondolkodásmódra, humorra, világlátásra, műveltségre is. Apropos: az íróműhelyek leginkább prózáírókkal foglalkoznak, legalábbis a megszülető kötetek jelentős többsége próza. Talán azért, mert a vershez még több idő kell, kevesebb jó szerkesztő van, és a javításokhoz a szerzőnek több kreativitásra van szüksége, mint a próza esetében. Az írószemináriumnak eleve inkább kreatívírás-jellege van, ahol stilisztikai alapkérdésekkel lehet foglalkozni, a történeteket lehet színezzni, bonyolítani, bizonyos írói technikákat lehet fejleszteni, de a témaérzékenységet, a társadalmi vagy a személyes problémákkal való szembenézés módját nem nagyon – márpedig ennek a költészetben talán még nagyobb szerep jut. Enélkül nincs is jó költészet.

A szerzők konstruktív visszajelzésekre várnak, a tehetségesebbek nem megsértődnek, hanem hálásak a bírálóért, megértik, hogy a cél közös: a lehető legértékesebb szöveg megalkotása. A megfelelő tanár/szerkesztő úgy tud tanácsokat, ötleteket adni, hogy a szerző még akkor is magáénak érezze azokat, ha talán soha nem jutottak volna eszébe, miközben tudatosítják mindketten, hogy a szöveg a szerzőé, ezért a végső döntés is az övé, mindig, minden kérdésben. Az eredeti, „nyers” kézirat és a végleges különbsége persze kintről legtöbbször láthatatlan, de nagyon tanulságos tud lenni egy folyóiratban már megjelent novella összevetése a szerkesztővel történő közös munka utáni könyvbeli megjelenéssel. De erre is ritkán, és jellemzően nem az íróiskolák hallgatóinak az esetében van példa.

Az íróiskolákban a szerkesztési munkán van tehát a hangsúly, és csak másodsorban az irodalom intézményrendszerének megismerésén, illetve a kapcsolatépítésén. És bár az irodalmi szocializáció legalább olyan fontos, mint az esztétikai iránymutatás, egy íróiskola lényegében mégis szerkesztői szolgáltatást kínál – minél többet fizet valaki, jó esetben annál többet foglalkoznak a szövegével, annál nagyobb esélye lesz a közlésre (egyébként az ottani tanárok-szerkesztők kapcsolatrendszerét is használva, megvásárolva), a jobb helyeken való publikációra. Külön érdekesség, hogy jó kötet ezen az úton sok mindenkinek lehet, de ahhoz már több tehetség és tanulási készség is kell, hogy aztán elkészüljön a második kötet is, jellemzően már a pénzért vett külső segítség nélkül.

Az íróiskolák célcsoportját azok a középkorúak adják, akik jellemzően már tizenévesen is kacérkodtak az írással, bizonyára volt is hozzá némi tehetségük, de másfelé sodorta őket az élet. Ők gyakran érzik úgy – negyven felé, felnőtt vagy feljövőben lévő gyerekekkel, az irodalomtól távoli szakmákban elért sikerek után – hogy ha komolyan vették volna tinédzserkori álmaikat, szárnypróbálgatásaikat, és tudatosan képezték volna magukat az irodalom nyelvi, poétikai és társadalmi funkcióinak minél teljesebb megértésében, ha igyekeztek volna az irodalmi élet szereplőit megismerni, fórumain személyesen is jelen lenni, akkor lett volna keresnivalójuk ezen a területen is. Sikeres jogászok, orvosok, pénzügyi és reklámszakemberek, mérnökök, biológusok gondolják úgy, hogy az alkotás izgalma, a kreativitás varázsa, az önkifejezés igénye vagy

egyszerűen egy kézbe fogható könyv hiányzik az életük teljességéhez. Felidéződnek a réges-régi versek, novellák, regénykezdemények, melyek esetleg még sikereket is hoztak a szűk családi vagy baráti közegben. Boldog, szomorú emberek találnak vissza emiatt egy egykor örömet adó tevékenységhez, és próbálnak valamit írni, újra. Ezek a legritkább esetben jó szövegek, de arra éppen elegendőek, hogy meg lehessen keresni velük egy hozzáértőt – és utána akár el is kezdődhet a közös munka, aminek az eredménye már publikációkban, könyvekben, sőt akár komoly szakmai díjakban is mérhető majd, évek múltán. De már a második lépcső is kockázatos, hiszen a „hozzaértő” olvasó, az érdemi véleményt és tanácsokat megfogalmazni képes szakember megtalálása sem egyszerű kérdés. Mint láttuk is már, sokan hirdetik magukról hogy ők a megfelelő emberek, és aki tájékozatlan az irodalom világában, az könnyen el is hiszi ezt.

A Magyar Írószövetség íróiskolájának mottója volt a „Ne írd le magad!” szlogen, és ezzel pontosan jelezték, kikre számítanak általában is az íróiskolák. Azokra tehát, akik egy második esélyre (vagy a megkésett elsőre) várnak, akik ugyan úgy érzik, már túl késő elkezdni az írást, de egy lehetőséget azért még adnak maguknak. Nekik szóló ígéret, hogy mindenki előtt nyitva áll az irodalmi siker ajtaja is, de a belépéshez, persze, szükség van az ezt a világot jól ismerő emberekre – ők az íróiskola tanárai, előadói. Ők majd kihozzák a kéziratokból a maximumot, és az már elég lehet a megjelenéshez, sőt akár a sikerhez is.

Az írói kurzusok tanulóiról kevés információ érhető el, legtöbbször maguk a szerzők írnak vagy nyilatkoznak hálásan egy-egy szemináriumról, amely segítette az íróvá válásukat. Érdekes, hogy többségében nőket lehet ebbe a sorba állítani: Hegedűs Ágota, Somogyi Aranka, Halász Rita, Vécsei Rita Andrea, Havas Juli, Puskás Panni, Piros Vera, Pap Éva, Bakos Gyöngyi, Harag Anita, Molnár T. Eszter, Tallér Edina jut ebből eszembe. Többségük Kukorelly Endre vagy Péterfy Gergely workshopjairól indult el, de persze mások segítségét is igénybe vehették.

Velük új szerzők, új arcok, új történetek jelennek meg az irodalmi lapokban, majd a könyvesboltokban, és egy ideje a (nagy) kiadók is ráéreztek arra, hogy mivel az olvasóközönség legnagyobb részét is a negyven feletti nők adják, az ebből a körből jövő írók viszonylag könnyen piacképesse válhatnak. Ezek a könyvek ráadásul jellemzően olvasmányosak, és nagyon gyakran épp a kapcsolati problémákról, válásról, gyereknevelésről, a gyerekek kirepüléséről, esetleg a kapcsolaton belüli bántalmazásról szólnak – sokakat, de leginkább az említett olvasói közönséget érintő témákról. Vagyis kerek a történet, mindenki nyer ezekkel az együttműködésekkel. A kiadó el tudja adni a könyveket, a szerző könyvhöz és közönséghez, a kiadónál vagy az azon kívül dolgozó szerkesztő pedig munkához jut. Mondhatjuk úgy is, hogy a szerzői oldalról is pénz kerül a rendszerbe. Vagyis akár a szervezett formákra, íróiskolákra, akár a személyes konzultációkra gondolunk, kijelenthetjük, hogy ez a fajta, piaci alapú szerkesztői szolgáltatás végső soron a kortárs magyar irodalomhoz is hozzátesz. Az imént felsorolt szerzők könyvei értékesek, és nagyon jó, hogy megszülettek. Az más kérdés, nehéz is belegondolni, hogy egy olyan jelentős költő, mint például Kukorelly Endre,

vajon hány ötletét adja oda a vele dolgozó szerzőknek, a „tanítványainak”, ahelyett, hogy azokat ő maga a saját munkáiban használná fel – de erre, azt hiszem, ő maga sem tudna válaszolni. És talán az inspiráció legalább részben kétirányú: a közös gondolkodás a szerkesztőként, vagy – ahogy magukat jobban szeretik hívni – tanárként megjelenő írókra, költőkre is hat.

Az látszik, hogy a külső szem, a hozzáértő kéziratgondozó nagyon sokat tud hozzátenni a megszülető szövegekhez, de ne gondoljuk azt, hogy ez csak későn induló szerzők vagy a hozzáértést megvásárló írók esetében igaz. Mindenkinek szüksége van visszajelzésekre már az alkotás folyamán is, de – ahogy a bevezetőben már említettem – vannak, akiknek ez kisebb-nagyobb írócsoportokban, egyetemi asztaltársaságokban, folyóiratok köré szerveződő alkotói klubokban vagy akként funkcionáló közösségekben lesz hozzáférhető. Másnak a családi vagy a baráti körben akad önzetlen, segítőkész olvasója vagy olyan ismerőse, aki barterben olvassa és véleményezi a szövegeit. A többségnek azonban ez is, az is elérhetetlen – nekik el kell jutniuk egy-egy szemináriumra, írói kurzusra. Nagy akadály, hogy ezek többsége fizetős, és csak kisebb része ösztöndíjas (például KMTG, Előretolt Helyőrség Íróakadémia). Van, aki képes egy szerkesztőt saját maga megfizetni – ha szerencséje van, olyan ember foglalkozik majd a szövegeivel, aki valóban hozzá tud tenni azokhoz.

Egy interjúban Puskás Panni például arról beszélt, hogy az Orbán János Dénes-féle KMTG 2017-es megalakulására és aránytalanul nagy állami támogatására válaszul – Ijjas Tamás kezdeményezésére, majd nagyrészt Nemes Z. Márió szervezésében, főleg a JAK tagságából kikerülő önkéntesek által – alapított Független Mentorhálózatból őt Kiss Tibor Noé segítette. A közös munka értékét jelzi, hogy Puskás Panni a végül a Magvetőnél megjelent, azóta többszörösen díjazott prózakötetének, *A rezervátum visszafoglalásának* már az ötletét is a mentorához köti, nagyon sokat köszön neki: „Én sem hittem eléggé magamban, és talán mások is bedobozoltak engem kicsit. Hogy ez mégis megváltozott, az a Független Mentorhálózatnak, és legfőképp mentoromnak, Kiss Tibor Noénak köszönhető.”¹ Vagy: „Akkor került egyáltalán szóba, hogy kötetem legyen. Ő mondogatta ezt, egy idő után pedig bennem is átkattant valami.”² A minta a fentebb leírtra rímelt: inkább csak írogatás először, az érzés, hogy már régen késő elkezdni, aztán egy hozzáértő segítsége, bátorítása, a ’Ne írd le magad!’ motívum, majd az ennek köszönhetően végül megszülető jól felépített, a mondatok szintjén is rendben lévő könyv.

Ennél részletesebb Halász Rita műhelyesszéje, amelyben szintén nagy feltűnést keltett, kritikai sikereket is begyűjtő regényének születéstörténetéről ír.³ „Katalin a

¹ FORGÁCH Kinga, *Puskás Panni: Azt vártam a könyvtől, hogy hatással legyen az olvasóira*. https://konyvesmagazin.hu/nagy/puskas_panni_margo_dij_top10.html (Letöltés ideje: 2022. augusztus 10. – a dátum a tanulmány valamennyi internetes hivatkozására érvényes)

² MILANOVICH Domi, *Lehet, oda kéne menni, és beletolni a Dunába a Parlamentet*. <https://divany.hu/vilagom/interju-puskas-panni-a-rezervatum-visszafoglalasa>

³ HALÁSZ Rita, *Mély levegő: Halász Rita műhelyesszéje*. <https://www.kulter.hu/2022/03/halasz-rita-muhelyessze>

múltkor megkérdezte, hogy mit akarok kezdeni az életemmel. Azóta ezen gondolkodom. Ne röhögjete ki, lehet, hogy regénybe kezdek, bár félek, hogy nincs tehetségem az íráshoz.” 2013-as, 33 éves kori emlékét idézi fel, és azt, hogy mindig volt, aki biztatta, hogy nem késő elkezdni, érdemes folytatni, majd befejezni a szöveget. A mintázat aztán az ismert utat követte: az első szövegváltozattal el tudott menni egy író táborba, történetesen Szekszárdra, ahol egy neves szerzőtől, Tóth Krisztinától kaphatott némi bátorítást. Onnan Kukorelly Endre heti rendszerességű írószemináriumára ment, majd a Független Mentorhálózat önkéntesével, a szintén kiváló Bencsik Orsolyával volt alkalma szintén heti rendszerességgel konzultálni a készülő regényről, egy éven át. Közben a szigligeti JAK-táborban Darvasi László szemináriumán kapott egyszeri iránymutatást, majd az ezután megszületett első publikációk hatására a Jelenkor Kiadó szerkesztője, Darvasi Ferenc foglalkozott a szöveggel, de a munkába Nagy Boglárka, a kiadó főszerkesztője is bekapcsolódott. A hat-hét éves munka eredményeként került az olvasók elé a *Mély levegő* című, válásról, párkapcsolati erőszakról, bántalmazásról szóló, méltán sikeres regény. A szerző érdemeiből mit sem von le, hogy ebben sok ember sok ötlete és sok munkája is benne van.

Örvendetes tehát, hogy manapság az írói pálya elkezdésének az intézményi feltételei is adottak, a magánkezdeményezések és a néhol állami támogatású kurzusok együttesen majdhogynem mindenkinek lehetőséget adnak a fejlődésre: fiatalnak és idősebbnek, fővárosinak és kistélepülésen élőknek, gazdagnak és középosztálybelinek egyaránt. A szakmai segítséget kérők nagyon nagy része ugyan el sem jut saját könyvig, legfeljebb egy-egy periférikus publikációig, de van egy szűk réteg, amely a kapcsolatainak, intelligenciájának és persze a tehetségének és a szorgalmának köszönhetően olyan hatékony szerkesztői segítséget tud igénybe venni, ami aztán a kortárs magyar irodalom integráns részévé váló, értékes és fontos könyveket eredményez. És már ezekért a könyvekért megérte.

BEDECS LÁSZLÓ
irodalomtörténész, kritikus, vendégtanár
Ohridi Szt. Kelemen Tudományegyetem
bedecsl@gmail.com

Do not Write Yourself off. On the Benefits of Creative Writing Courses

Abstract: In my article I review the history of writing schools in Hungary over the last 20–25 years, analyse the reasons for their birth and existence, and sort them into different groups according to their target group and purpose. The paper proceeds with analysing quotes by popular contemporary writers that recall the beginnings of their career, when they attended writing schools, creative writing courses, or literary camps. I conclude by outlining what

writing schools offer to beginner writers (both younger and older ones), what editing as a paid service means, and what the prospects are for collaborative work.

Keywords: writing schools, creative writing, literary camps, literary workshops

DOI: [10.37415/studia/2022/3-4/217-224](https://doi.org/10.37415/studia/2022/3-4/217-224).

Open Access: Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

